

6. Vodní režim

- I. Úvod k tématu
- II. Sledované jevy ÚAP ČR
 - 6.1. Záplavová území
 - 6.2. Mapy povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem
 - 6.3. Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
 - 6.4. Zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod
 - 6.5. Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (LAPV)
 - 6.6. Přírodní léčivé zdroje, zdroje přírodní minerální vody a jejich ochranná pásma
 - 6.7. Hydrogeologická rajonizace a oblasti povodí ČR
- III. Závěrečný souhrn
- IV. Právní rámec, zákony a vyhlášky
- V. Použité zdroje
- VI. Použité zkratky
- VII. Seznam grafických listů kapitoly 6
- VIII. Přílohy

6. Vodní režim

I. Úvod k tématu

Základní vodohospodářské a hydrologické údaje ČR

Územím ČR prochází hlavní evropské rozvodí oddělující úmoří Severního, Baltského a Černého moře. Rozdělení území České republiky na jednotlivá úmoří je výsledkem geologického a geomorfologického vývoje. Území České republiky náleží do těchto **tří hlavních evropských povodí**:

- **povodí Labe** (úmoří Severního moře) – skoro celé Čechy s hlavními toky Labem a Vltavou,
- **povodí Dunaje** (úmoří Černého moře) – malé příhraniční oblasti na jihu a západu Čech, ale hlavně východní Čechy a téměř celá Morava s hlavními toky Moravou a Dyjí,
- **povodí Odry** (úmoří Baltského moře) – celé České Slezsko, malé oblasti severní Moravy a malé příhraniční oblasti na severu Čech s hlavními toky Odrou a Lužickou Nisou.

Hlavní říční osy jsou v Čechách Labe (370 km), Vltava (431 km) a Ohře (254 km), na Moravě řeka Morava (269 km) s Dyjí (194 km) a ve Slezsku Odra (135 km) s Opavou (131 km). V současné době dosahuje celková délka říční sítě přirozených a upravených vodních toků (tzv. **tekoucí vodní útvary**) v ČR přibližně 99 tis. km.

Nejdůležitějším zdrojem vodnosti řek jsou atmosférické srážky, mnohem méně se na napájení vodních toků podílejí podpovrchové vody. Průměrný roční úhrn srážek v ČR je zhruba 600–800 mm. Vzhledem k tomu, že prakticky všechny naše významnější vodní toky odvádějí vodu do sousedních zemí, vodní zdroje ČR zcela závisejí na atmosférických srážkách. Vodní režim v České republice je značně rozkolísaný vlivem hydrologických extrémů. V období sucha výrazně klesá objem vodních zdrojů, v období povodní, se naopak objem vodních zdrojů zvyšuje. Povodně jsou v našich podmínkách nejčastějším a nejrozsáhleším typem přírodních katastrof. Po téměř stoleté přestávce se jejich výskyt nečekaně zvýšil a počínaje rokem 1997 naše území postihla řada významných povodní provázených škodami na majetku i ztrátami životů obyvatel.

Kromě vodních toků se na území České republiky vyskytují také **vodní útvary stojatých vod**. V České republice se nachází jezera přírodního (ledovcová, krasová, říční atp.) i antropogenního původu, přehradní nádrže a malé vodní nádrže (rybníky apod.). Jezero je v ČR několik desítek. Největší přírodní jezero v ČR, Černé jezero na Šumavě (ledovcový původ), má plochu 18,5 ha a maximální hloubku téměř 40 m. Jezero antropogenního původu je více než přírodních a nejčastěji vznikají v souvislosti s těžební činností (zatopení lomů atp.). V České republice se nachází velmi hustá síť rybníků a dalších malých vodních nádrží (cca 25 000), která dotváří krajinný ráz řady regionů. Rybníky slouží zejména k chovu ryb, ale plní také funkci zadržování vody v krajině, rekreační funkci a jiné. Vysoké požadavky na spotřebu vody a výrobu elektrické energie vedly v minulosti k výstavbě mnoha přehrad. Dosud

bylo na území ČR vybudováno celkem 165 významných vodních nádrží. K největším vodním nádržím (dle rozlohy v ha) v současnosti patří Lipno (4 909,8 ha) a Orlík (2 545,5 ha), obě na řece Vltavě.

Podzemní vody jsou vody, které se přirozeně vyskytují pod zemským povrchem v pásnu nasycení (saturace) v přímém styku s horninami. Jedná se o cenný přírodní zdroj, který by měl být chráněn před znečištěním a udržitelně využíván. Podzemní vody jsou největším a zároveň nejcitlivějším sladkovodním zdrojem, jehož primárním využitím by mělo být zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Výskyt, množství a chemické vlastnosti podzemních vod závisí na geologickém složení území a jeho doplňování vodou z dešťových srážek, tajícího sněhu či řek.

Objem využitelných zdrojů podzemních vod v ČR se odhaduje asi na 817 mil. m³ (2022). Tato hodnota je však velmi proměnlivá v čase v závislosti na klimatických podmínkách. V období sucha objem zdrojů výrazně klesá (např. rok 2018 – 765 mil. m³), v době povodní se naopak jejich objem zvyšuje (např. rok 2010 – 1 594 mil. m³). Značně nerovnoměrné je také rozdělení zdrojů podzemních vod na území ČR. Jen 16 % území ČR má vhodné podmínky pro tvorbu využitelných zásob podzemních vod, jedná se především o zásoby v hydrogeologických rajonech křídových sedimentů a kvartérních sedimentů. Zbývajících 84 % území ČR má z hlediska tvorby zásob a využití podzemních vod jen lokální význam.

II. Sledované jevy ÚAP ČR

6.1. Záplavová území

Záplavová území jsou podle § 66 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů stanovena jako administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad.

V zastavěných územích a v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku **aktivní zónu záplavového území** podle nebezpečnosti povodňových průtoků. V aktivní zóně jsou podle § 67 vodního zákona stanovena omezení, která mimo dalších zahrnují zákaz umísťování staveb s výjimkou vodních děl.

Závazně záplavové území a jejich aktivní zóny stanovuje vodoprávní úřad formou opatření obecné povahy dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Způsob a rozsah zpracování návrhu záplavového území správcem vodního toku a způsob a rozsah stanovování tohoto záplavového území a jeho dokumentace vodoprávním úřadem je stanoven vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 79/2018 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace.

Záplavová území stanovená v souladu s vodním zákonem a příslušným prováděcím předpisem spadají do oblasti veřejnoprávní regulace a z hlediska plnění povinností zakotvených vodním zákonem jsou určující.

Záplavová území se stanovují pro různou dobu opakování povodně – 5, 20, 100 a 500 let (výskyt povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 5, 20, 100 a 500 let → Q₅, Q₂₀, Q₁₀₀, Q₅₀₀). Návrhová záplavová čára návrhové povodně s danou periodicitou se odvozuje z nejvyšší hladiny vody v jednotlivých profilech vodního toku při návrhové povodni, přičemž její nadmořské výšky jsou stanoveny hydraulickým výpočtem.

Aktuální (2024) vymezení záplavového území všech řek na území ČR v případě tzv. stoleté vody (Q₁₀₀) je možné vidět v grafickém listu 6.1.

Aktivní zóna záplavového území se stanovuje podle nebezpečnosti povodňového průtoku na základě zpracování map povodňového ohrožení. Povodňovým ohrožením se přitom rozumí vyhodnocení intenzity povodně na základě hydraulického výpočtu definované hloubkou a rychlostí proudění vody při povodních s různou dobou opakování.

Ministerstvo životního prostředí zabezpečuje na základě podkladů správců vodních toků evidenci a prezentaci záplavových území v **Povodňovém informačním systému veřejné správy POVIS** (dostupný na webové adrese <https://www.povis.cz/>). Aktualizace evidence záplavových území probíhá v systému POVIS třikrát až čtyřikrát do roka.

Vzhledem k tomu, že povodně představují pro Českou republiku největší přímé nebezpečí v oblasti přírodních katastrof a jsou příčinou závažných krizových situací, které provázejí nejenom rozsáhlé materiální škody, ale rovněž ztráty na životech obyvatel postižených území a rozsáhlé devastace kulturní krajiny včetně ekologických škod, je prioritním účelem Povodňového informačního systému POVIS podpora systematické prevence před povodněmi.

Včasné, kvalitní a aktuální informace jsou jednou ze základních podmínek zlepšení ochrany před povodněmi. Mají zásadní význam pro řízení ochrany a přispívají k podstatnému snížení povodňových škod.

POVIS slouží jako podpora pro komunikační, koordinační a rozhodovací činnosti na všech organizačních úrovních, které jsou ze zákona povinny povodňovou situaci řešit. Cílem systému POVIS je zabezpečit v průběhu povodně i mimo ni základní platformu pro kvalitní komunikaci mezi všemi odpovědnými subjekty, zjednodušit a zrychlit přenos informací a v neposlední radě zajistit jednotné formáty předávaných informací. Jedná se o modulární systém, který nad centrálním skladem dat vytváří koordinační a přístupové aplikace.

6.2. Mapy povodňového ohrožení v oblastech s významným povodňovým rizikem

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (Povodňová směrnice) ukládá členským státům povinnost postupně na jejich území vyhodnotit povodňové nebezpečí, riziko a tato vyhodnocení zpracovat do formy příslušného mapového vyjádření. Pro posuzování míry povodňového nebezpečí, vyjádření povodňového rizika a výše možných škod byla pro území ČR zpracována a schválena **Metodika tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik**. Obsahem této metodiky jsou zásady a postupy rizikové analýzy záplavových území doporučené k efektivnímu splnění úkolů předepisovaných Povodňovou směrnicí. Obecně k cílům rizikové analýzy záplavových území patří poskytnutí kvalitních podkladů pro kvalifikované rozhodování o využití území v rámci územního plánování i o potřebách a rozsahu opatření proti vzniku povodňových škod. Součástí analýzy by mělo být i členění inundačních území podle stupně povodňového rizika a stanovení priorit pro aplikaci protipovodňových opatření.

Metodika definuje kromě jiného tyto pojmy:

Povodňové nebezpečí charakterizuje stav s potenciálem způsobit nežádoucí následky (povodňové škody) v oblasti rozlivu. Povodňové nebezpečí lze definovat také jako „hrozbu“ události (povodně), která vyvolá např. ztráty na lidských životech, škody na majetku, přírodě a krajině. Kvantifikace povodňového nebezpečí se provádí na základě hodnot charakteristik průběhu povodně.

Zranitelnost území je vlastnost území, která se projevuje jeho náchylností k poškození a škodám v důsledku malé odolnosti vůči extrémnímu zatížení povodní, tj. v důsledku tzv. expozice.

Povodňové riziko je vyjádřeno nejčastěji jako kombinace pravděpodobnosti výskytu nežádoucího hydrologického jevu (povodně) a odpovídajících potenciálních povodňových škod. Pojem vyjadřuje syntézu účinků povodňového nebezpečí, zranitelnosti a expozice.

Povodňové škody jsou kvantitativním vyjádřením rozsahu poškození majetku, přírody a krajiny. Škody zahrnují ztráty na životech a zranění osob. Škody je možné dále rozlišovat na přímé, nepřímé, hmotné a nehmotné. Přímé hmotné škody na majetku jsou obvykle kvantifikovány v peněžních jednotkách (ekonomická škoda).

Povodňové ohrožení je vyjádřeno jako kombinace pravděpodobnosti výskytu nežádoucího jevu (povodně) a nebezpečí. Zásadní rozdíl mezi povodňovým ohrožením a povodňovým rizikem spočívá v tom, že ohrožení není vázáno na konkrétní objekty v záplavovém území (ZÚ) s definovanou zranitelností. Ohrožení je možné vyjádřit plošně pro celé ZÚ bez ohledu na to, co se v něm nachází. V okamžiku, kdy ohrožení vztáhneme ke konkrétnímu objektu v ZÚ, s definovanou zranitelností, začíná představovat povodňové riziko. V rámci metody matice rizika je povodňové ohrožení vyjádřeno jako funkce pravděpodobnosti výskytu daného povodňového scénáře a tzv. intenzity povodně.

V rámci mapování povodňových rizik v ČR byl proveden v oblastech s významným povodňovým rizikem za pomoci hydraulického modelování výpočet **povodňového ohrožení (R)**. V rámci výpočtu je sestavena tzv. matice rizika, která zohledňuje povodňový scénář odpovídající kulminačnímu průtoku s dobou opakování N_i let s pravděpodobností překročení p_i , hodnoty intenzity povodně a doby opakování daného povodňového scénáře. Pro stanovení maximálního povodňového ohrožení jsou vypočteny hodnoty, které jsou zobrazeny v **mapách oblastí s povodňovým ohrožením**. Záplavové území je tak rozčleněno z hlediska povodňového ohrožení. Toto členění umožňuje posouzení vhodnosti stávajícího nebo budoucího funkčního využití ploch. Pro každou kategorii ohrožení je stanoveno doporučení, jak tyto plochy využívat (viz Tab. 6.1).

Aktuální mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik jsou z roku 2019. Mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik jsou jedním ze základních podkladů pro Plány pro zvládání povodňových rizik.

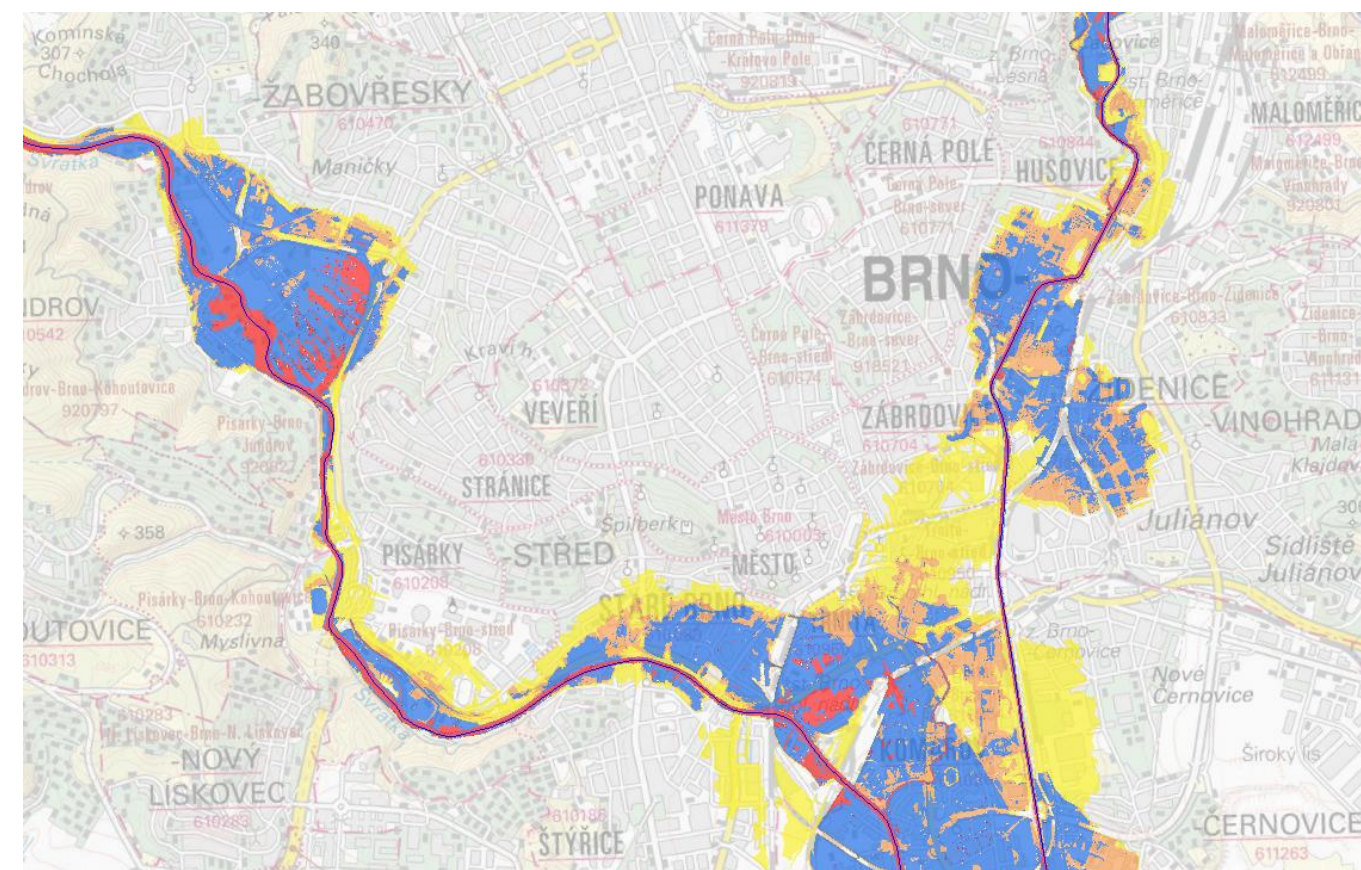
Tab. 6.1: Klasifikace povodňového ohrožení R k mapě povodňového ohrožení

Ohrožení R	Kategorie ohrožení	Doporučení
$R \geq 0,1$ nebo $IP \geq 2$	(4) Vysoké (červená barva)	Doporučuje se nepovolovat novou ani nerozšiřovat stávající zástavbu, ve které se zdržují lidé nebo umísťují zvířata. Pro stávající zástavbu je třeba provést návrh povodňových opatření, která zajistí odpovídající snížení rizika, nebo zpracovat program vymístění této zástavby.
$0,01 \leq R < 0,1$	(3) Střední (modrá barva)	Výstavba je možná s omezeními vycházejícími z podrobného posouzení nezbytnosti funkce objektů v ohroženém území a z potenciálního ohrožení objektů povodňovým nebezpečím. Nevhodná je výstavba citlivých objektů (např. zdravotnická zařízení, hasiči apod.). Nedoporučuje se rozšiřovat stávající plochy určené pro výstavbu.
$R < 0,01$	(2) Nízké (oranžová barva)	Výstavba je možná , přičemž vlastníci dotčených pozemků a objektů musí být upozorněni na potenciální ohrožení povodňovým nebezpečím. Pro citlivé objekty je třeba přijmout speciální opatření, např. traumatologický plán ve smyslu krizového řízení.
$P < 0,0033$ (tj. $N > 300$)	(1) Reziduální (žlutá barva)	Otázky spojené s povodňovou ochranou se zpravidla doporučuje řešit prostřednictvím dlouhodobého územního plánování se zaměřením na zvláště citlivé objekty (zdravotnická zařízení, památkové objekty apod.). Snahou je vyhnout se objektům a zařízením se zvýšeným potenciálem škod.

Zdroj: Metodika tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik [online]. Brno: VÚV TGM, v. v. i., 2023 [cit. 10.10.2025].

Dostupné z URL: <https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/uap/povodnoveohrozeni/METODIKA_Mapy-rizik_Prilohy_2023-08-08.pdf>.

Obr. 6.1: Ukázka z mapy povodňového ohrožení

Zdroj: CDS MŽP – Mapy povodňového nebezpečí, ohrožení a povodňových rizik [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://cds.mzp.cz/>>.

Zobrazení mapy povodňového ohrožení s rozlišením na kategorie je možné čitelně zobrazit pouze v podrobném měřítku (viz Obr. 6.1). **Celkový rozsah ploch povodňového ohrožení stanovených výpočtem, který je zobrazen v grafickém listu 6.2, proto zobrazuje rozsah jednotlivých kategorií ohrožení pouze orientačně.**

Podrobné výstupy celého projektu jsou prezentovány pro laickou i odbornou veřejnost v **Centrálním datovém skladu pro mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik**, který je dostupný na webové adrese: <https://cds.mzp.cz/>.

6.3. Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) jsou, dle § 28 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, oblasti vyhlášené nařízením vlády, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod. Proto jsou zde zakázány činnosti narušující vodní režim. Mezi takové činnosti patří zejména odlesňování, odvodňování, povrchová těžba a ukládání radioaktivních odpadů a oxidu uhličitého do hydrogeologických struktur s využitelnými nebo využívanými zásobami podzemních vod.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod jsou jedním ze základních nástrojů ochrany vodních zdrojů v České republice, který je zakotven ve vodním zákoně. Prozatím je na území ČR prostřednictvím tří nařízení vlády České socialistické republiky (NV č. 40/1978 Sb.; NV č. 10/1979 Sb.; NV č. 85/1981 Sb.) vyhlášeno celkem 19 chráněných oblastí přirozené akumulace vod.

Jmenovitě jsou to oblasti **Beskyd, Jeseníků, Jizerských hor, Krkonoš, Orlických hor, Šumavy a Žďárských vrchů** (dle NV č. 40/1978 Sb.), oblasti **Brd, Jablunkovska, Krušných hor, Novohradských hor, Vsetínských vrchů a Žamberka-Králiků** (dle NV č. 10/1979 Sb.) a oblasti **Chebské pánve a Slavkovského lesa, Severočeské křídý, Východočeské křídý, Polické pánve, Třeboňské pánve a Kvartéru řeky Moravy** (dle NV č. 85/1981 Sb.).

Evidenci CHOPAV v souladu s platným zněním vyhlášky č. 252/2013 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy, zpracovává a do informačního systému veřejné správy ukládá Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce. Evidence je vedena v rozsahu územní identifikace, popisu hranic, názvu oblasti a údajů o polohovém určení oblasti polygonem (viz grafický list 6.3).

Tab. 6.2: Seznam Chráněných oblastí přirozené akumulace vod na území ČR a jejich výměra

NV	Název CHOPAV	Výměra (km ²)	NV	Název CHOPAV	Výměra (km ²)	NV	Název CHOPAV	Výměra (km ²)		
NV č. 40/1978 Sb.	Beskydy	1 199	NV č. 10/1979 Sb.	Brdy	447	NV č. 85/1981 Sb.	Chebská pánev a Slavkovský les	1 097		
	Jeseníky	733		Jablunkovsko	147		Severočeská křída	3 702		
	Jizerské hory	371		Krušné hory	1 484		Východočeská křída	2 695		
	Krkonoše	368		Novohradské hory	332		Polická pánev	218		
	Orlické hory	231		Vsetínské vrchy	402		Třeboňská pánev	893		
	Šumava	1 681		Žamberk-Králíky	512		Kvartér řeky Moravy	1 041		
	Žďárské vrchy	697		Celkem všechny CHOPAV					18 250	

Zdroj: HEIS VÚV TGM – Chráněné oblasti přirozené akumulace vod [online]. Praha: VÚV TGM, v. v. i., 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://heis.vuv.cz/>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

6.4. Zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod

Zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod se vymezují pro potřeby implementace evropské směrnice Rady 91/676/EHS (tzv. **Nitrátová směrnice**), která vznikla z důvodu ochrany vod před znečištěním dusičnany

ze zemědělství. Ve zranitelných oblastech je plnění nitrátové směrnice povinné. V České republice je Nitrátová směrnice implementována do tří národních předpisů, a to: zákona č. 254/2001 Sb. (vodní zákon), nařízení vlády č. 262/2012 Sb. a zákona č. 156/1998 Sb. (o hnojivech).

Zranitelné oblasti jsou dle § 33 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů území, kde se vyskytují:

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů stanovuje, že zranitelné oblasti jsou územně vymezeny katastrálními územími, jejichž seznam je uveden v příloze č. 1 tohoto nařízení. Nařízení vlády dále stanovuje tzv. „**akční program**“ pro zranitelné oblasti, který upravuje požadované způsoby hospodaření ve zranitelných oblastech, konkrétně používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech.

Akční program a vymezení zranitelných oblastí podléhají přezkoumání a případným úpravám v intervalech nepřesahujících 4 roky. Po uplynutí tohoto období je v závislosti na vyhodnocení monitoringu vod a na základě vyhodnocení účinnosti opatření vyplývajících z přijatého akčního programu provedena revize a nové vymezení zranitelných oblastí a sestaven nový akční program.

Požadované způsoby hospodaření ve zranitelných oblastech závisí na půdních a klimatických podmínkách. K tomu je využito údajů o bonitaci půdy (BPEJ).

Dodržování podmínek nitrátové směrnice se od 1. ledna 2009 promítá také do Kontrol podmíněnosti (Cross-compliance), konkrétně do PPH1 „Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů“.

Od prvního vymezení zranitelných oblastí v roce 2003 bylo pracovníky Výzkumného ústavu vodohospodářského TGM, v. v. i. provedeno již 5 revizí zranitelných oblastí. Vývoj rozsahu zranitelných oblastí povrchových a podzemních vod v ČR je zachycen v následující tabulce (Tab. 6.3).

Aktuální (dle revize z roku 2023) vymezení zranitelných oblastí povrchových a podzemních vod na území České republiky je zobrazeno v grafickém listu 6.4.

Tab. 6.3: Vývoj podílu ploch zranitelných oblastí v ČR¹

	Vymezení v roce 2003	1. revize vymezení v roce 2007	2. revize vymezení v roce 2011	3. revize vymezení v roce 2015	4. revize vymezení v roce 2019	5. revize vymezení v roce 2023
Podíl plochy zranitelných oblastí v ploše ČR (v %)	36,7	39,9	41,6	41,9	42,0	42,36
Podíl zemědělské půdy ve zranitelných oblastech k celkové ploše zemědělské půdy v ČR (v %)	42,5	47,7	49,0	50,2	49,4	49,72
Podíl plochy zemědělské půdy z celkové plochy zranitelných oblastí (v %)	71,0	69,3	68,4	68,4	68,1	67,89
Podíl plochy orné půdy z celkové plochy zranitelných oblastí (v %)	57,0	58,0	54,9	53,9	53,2	53,12

Zdroj: Nitrátová směrnice – Rozloha zranitelných oblastí v ČR [online]. Praha: MZe, 2024 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/zivotni-prostredi/nitratova-smernice>.

¹ Rozsah zemědělské půdy a orné půdy podle vrstvy Corine Land Cover 90 pro rok 2003, Corine Land Cover 2000 pro rok 2007, Corine Land Cover 2006 pro rok 2011, Corine Land Cover 2012 pro rok 2015, Corine Land Cover 2018 pro rok 2019 a Corine Land Cover 2018 pro rok 2023.

6.5. Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (LAPV)

Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (zkráceně LAPV) jsou dle § 28a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, které lze k jejich územní ochraně před jinými aktivitami vymezit v Politice územního rozvoje ČR a v územně plánovací dokumentaci jako území chráněná pro akumulaci povrchových vod. V těchto územích lze měnit dosavadní využití, umisťovat stavby a provádět další činnosti pouze v případě, že neznemožní nebo podstatně neztláží jejich budoucí využití pro akumulaci povrchových vod.

Jednotlivé oblasti jsou vymezeny v **Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (Generel LAPV)**, který pořizuje Ministerstvo zemědělství v dohodě s Ministerstvem životního prostředí. Generel LAPV je odborně-technickým podkladem pro návrh Politiky územního rozvoje ČR a územně plánovací dokumentace vyjadřujícím dlouhodobé zájmy vodního hospodářství.

V souladu s cíli územního plánování jsou lokality vymezené Generelem LAPV komplexně posuzovány s ostatními nároky na využití území a budou územně hájeny zejména jako územní rezervy dle platného znění stavebního zákona v odpovídající podrobnosti dané územně plánovací dokumentace.

Generel není plánem výstavby vodních nádrží, pouze územně hájí jedinečné a nenahraditelné lokality vhodné pro možné vodohospodářské využití. Je podkladem, podle kterého se prostřednictvím územního plánování zajistí využívání stanovených území tak, aby nedošlo ke znemožnění nebo podstatnému ztížení možné realizace konkrétní vodní nádrže v budoucnu.

V roce 2011 byl schválen ve společné gesci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí první Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území (Generel LAPV). První Generel LAPV stanovil 65 vhodných lokalit. Tento generel byl zpracován v návaznosti na předchozí dlouhodobé územní hájení výhledových vodních nádrží.

V roce 2020 byl Generel LAPV aktualizován. S ohledem na modelované klimatické prognózy přistoupilo Ministerstvo zemědělství po dohodě s Ministerstvem životního prostředí k rozšíření seznamu hájených lokalit LAPV v Generelu o 21 lokalit. Celkem je tedy v současné době vymezeno 86 lokalit vhodných pro rozvoj vodních zdrojů (**seznam vymezených LAPV je uveden v Příloze č. 1; graficky pak znázorněno v grafickém listu 6.5**).

Plochy těchto lokalit jsou morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod a mohou sloužit jako jedno z adaptačních opatření pro případné řešení dopadů klimatické změny v dlouhodobém horizontu, především pro zajištění zdrojů pitné vody a snížení nepříznivých účinků povodní.

Vymezovaná území chráněná pro akumulaci povrchových vod jsou rozdělena dle jejich významu na dvě kategorie:

- **Kategorie A** (lokality pro vodárenské nádrže) – zahrnují území, jejichž vodohospodářský význam spočívá především ve schopnosti vytvořit či doplnit zdroje vody pro zásobování pitnou vodou. U těchto lokalit bude potřeba jejich využití vázána na vyhodnocení skutečného dopadu změny klimatu a očekávaný nedostatek vody v regionech.
- **Kategorie B** (lokality pro víceúčelové nádrže) – zahrnují území, která jsou svou polohou a parametry vhodná pro akumulaci vody za účelem ostatních odběrů, nadlepšování průtoků ve vodních tocích a k podpoře prevence před povodněmi.

Při výběru lokalit byla zohledněna následující hlediska:

- vhodnost morfologických, hydrologických a geologických podmínek lokality,
- předpoklady pro vhodnou jakost akumulované vody,
- minimalizace dopadů na stávající osídlení, příp. známé rozvojové aktivity.

Jako prostředek k získávání základních informací o potenciálních vodních nádržích v lokalitách vhodných pro akumulaci povrchových vod (LAPV) uvedených v Generelu LAPV vznikl soubor specializovaných map s názvem

„Potenciál lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod v současných podmínkách a se zohledněním očekávaných změn klimatu“.

Tyto interaktivní mapy znázorňují informace o poloze jednotlivých nádrží, jejich kapacitě (celkový potenciální objem) a velikosti (zatopená plocha odpovídající maximálnímu objemu) a uvádí i další charakteristiky funkce nádrže (zabezpečený objem; průměrnou délku poruchy a zranitelnost). Kromě vizuálního porovnání zvolené charakteristiky pro vybraný časový horizont je možné kliknutím na vodní nádrž či plochu povodí získat tabulky konkrétních hodnot, a to jak pro potenciální vodní nádrže uvedené v generelu LAPV, tak i pro stávající vodní nádrže. Soubor map je v současnosti dostupný na webové adrese <http://rscn.vuv.cz/lapv/specmap/>.

6.6. Přírodní léčivé zdroje, zdroje přírodní minerální vody a jejich ochranná pásma

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů je **přírodním léčivým zdrojem** přirozeně se vyskytující minerální voda, plyn nebo peloid², které mají vlastnost vhodnou pro léčebné využití, a o tomto zdroji je vydáno osvědčení podle tohoto zákona.

Minerální vodou pro léčebné využití se rozumí přirozeně se vyskytující podzemní voda původní čistoty s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1 g/l nebo s obsahem nejméně 1 g/l rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku anebo která má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 °C nebo radioaktivitu radonu nad 1,5 kBq/l.

Zdrojem přírodní minerální vody je dle § 2 odst. 2 lázeňského zákona přirozeně se vyskytující podzemní voda původní čistoty, stálého složení a vlastností, která má z hlediska výživy fyziologické účinky dané obsahem minerálních látek, stopových prvků nebo jiných součástí, které umožňují její použití jako potravin a k výrobě balených minerálních vod a o tomto zdroji bylo vydáno osvědčení podle tohoto zákona.

V důsledku vhodných podmínek se na území České republiky hojně vyskytují prameny minerálních, termálních a radioaktivních vod, výrony plynů a ložiska peloidů. Zdroje natolik významné, že je možné u nich prokázat pozitivní vliv na lidský organismus, ať již pomocí jejich fyzikálních, či chemických vlastností, jsou Ministerstvem zdravotnictví osvědčovány, evidovány a chráněny tak, aby bylo možné považovat jejich využívání za trvale udržitelné.

Významu přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod musí odpovídat i jejich ochrana v současných socio-ekonomických podmínkách. K ochraně zdrojů před činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivnit jejich chemické, fyzikální a mikrobiologické vlastnosti, zdravotní nezávadnost, jakož i zásoby a vydatnost zdroje, stanovuje Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou **ochranná pásma I. a II. stupně**, ve kterých je vykonáván státní dozor nad všemi činnostmi, u kterých není možné jednoznačně vyloučit riziko negativního vlivu na osvědčené zdroje.

Český inspektorát lázní a zřidel je jako součást Ministerstva zdravotnictví ústředním orgánem státní správy pro stanovení podmínek pro vyhledávání, ochranu, využívání a další rozvoj přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod určených zejména k dietetickým účelům, přírodních léčebných lázní a lázeňských míst. Inspektorát také spravuje registr přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod, uživatelů těchto zdrojů, ochranných pásem zdrojů, evidenci ostatních zdrojů minerálních vod, registr přírodních léčebných lázní a lázeňských míst.

K 23. 4. 2025 je na území České republiky evidováno celkem 527 lokalit přírodních léčivých zdrojů, 116 lokalit zdrojů přírodní minerální vody a 12 lokalit, které jsou současně přírodním léčivým zdrojem i zdrojem přírodní minerální vody.

Lokalizace přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod na území ČR osvědčených podle § 5 lázeňského zákona (vč. ochranných pásem I. a II. stupně) je znázorněna v grafickém listu 6.6.

² Peloidem se rozumí rašelina, slatina nebo bahno.

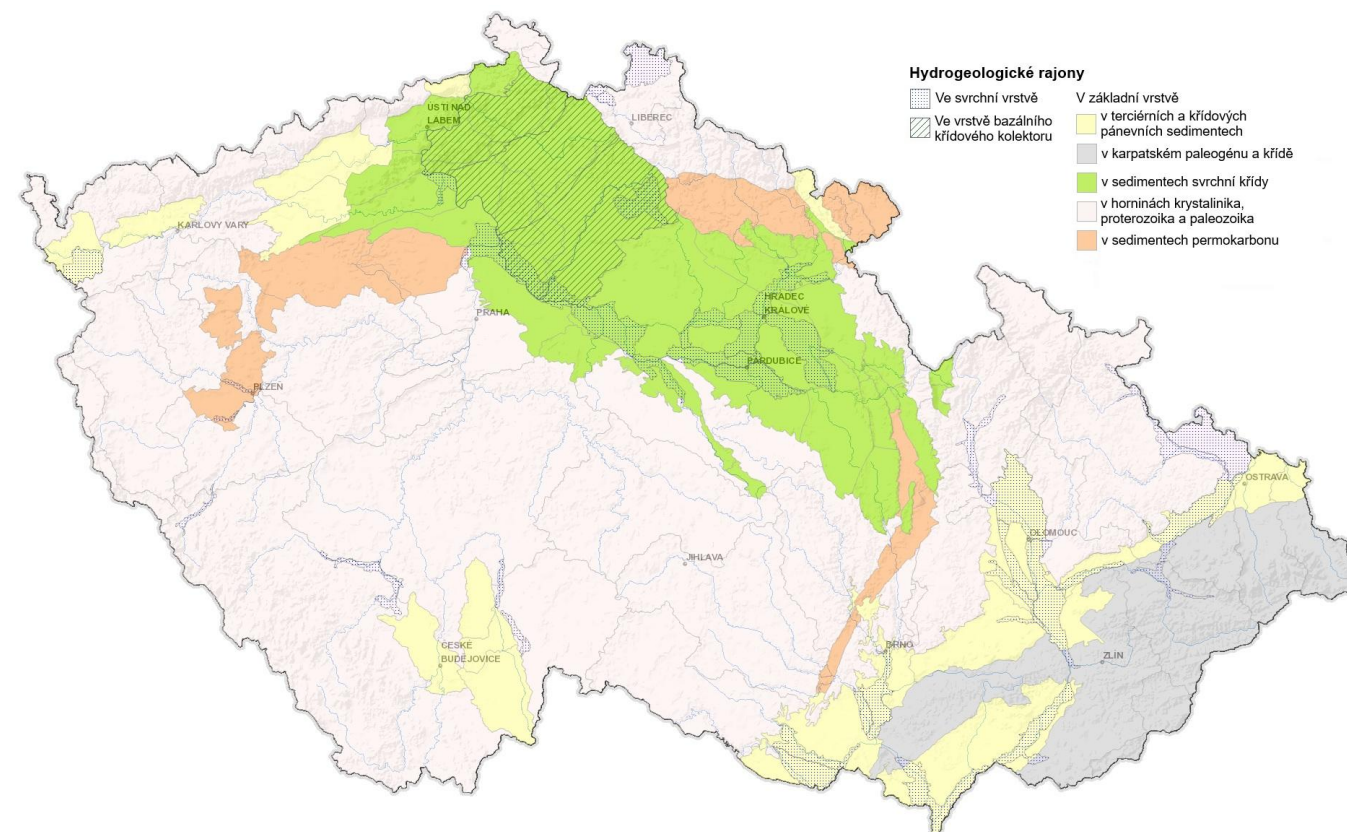
6.7. Hydrogeologická rajonizace a oblasti povodí ČR

Hydrogeologická rajonizace

Hydrogeologické rajony jsou dle § 2 odst. 11 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů definovány jako území s obdobnými hydrogeologickými poměry, typem zvodnění a oběhem podzemní vody. Podle své pozice se hydrogeologické rajony rozdělují do svrchní vrstvy kvartérních sedimentů a koniaku, základní vrstvy a hlubinné vrstvy bazálního křídového kolektoru³. Hydrogeologické rajony jsou zjednodušeně vyjádřeny plochami v těchto třech horizontálních vrstvách. Hydrogeologické rajony jsou složeny z jednoho či více útvarů podzemních vod⁴.

Aktuální vymezení hydrogeologických rajonů je určeno vyhláškou č. 5/2011 Sb., o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod, ve znění pozdějších předpisů. Seznam hydrogeologických rajonů je uveden v příloze č. 6 této vyhlášky a aktuálně obsahuje 152 hydrogeologických rajonů složených ze 174 útvarů podzemních vod (38 svrchní vrstva, 133 základní vrstva, 3 hlubinná vrstva).

Obr. 6.2: Hydrogeologické rajony na území ČR

Zdroj: Hydrogeologické rajony [online]. Praha: Česká geologická služba, 2025 [cit. 10.10.2025].

Dostupné z URL: <https://mapy.geology.cz/hydro_rajony/>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

Údaje o hranicích a umístění hydrogeologických rajonů jsou v souladu s § 22 odst. 4 písm. a) vodního zákona evidovány v informačním systému Ministerstva životního prostředí. Způsob vedení evidence je stanoven vyhláškou č. 252/2013 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů. Údaje

³ Kolektorem se rozumí horninová vrstva nebo souvrství hornin s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění či odběr. Hydrogeologický rajon tvoří jeden nebo více kolektorů.

⁴ Útvar podzemní vody je dle vodního zákona vymezené soustředění podzemní vody v příslušném kolektoru nebo kolektorech.

evidence útvarů povrchových a podzemních vod zpracovává a do informačního systému veřejné správy ukládá Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce.

Povodí vodního toku

Povodí je dle § 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě vodního toku. Dílčí povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do určitého místa vodního toku (obvykle jezero nebo soutok řek).

Území České republiky náleží do tří mezinárodních oblastí povodí, a to do mezinárodní oblasti povodí Labe, mezinárodní oblasti povodí Odry a mezinárodní oblasti povodí Dunaje. Mezinárodní oblasti povodí jsou dle vyhlášky č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí, na území České republiky vymezeny jednotlivými dílčími povodími:

- Mezinárodní oblast povodí Labe:
 - dílčí povodí Horního a středního Labe,
 - dílčí povodí Horní Vltavy,
 - dílčí povodí Dolní Vltavy,
 - dílčí povodí Berounky,
 - dílčí povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe.
- Mezinárodní oblast povodí Odry:
 - dílčí povodí Horní Odry,
 - dílčí povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry.
- Mezinárodní oblast povodí Dunaje:
 - dílčí povodí Moravy a přítoků Váhu,
 - dílčí povodí Dyje,
 - dílčí povodí ostatních přítoků Dunaje.

Jednotlivá dílčí povodí jsou dále vymezena dílčími povodími 3. řádu podle čísla hydrologického pořadí, která jsou uvedena v příloze vyhlášky č. 393/2010 Sb.

Pro jednotlivá mezinárodní povodí (tj. povodí Labe, Dunaje a Odry) pořizuje Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady **Národní plány povodí**. Národní plány povodí nahradily koncepční dokument Plán hlavních povodí České republiky. Aktuální Národní plány povodí pro 3. plánovací období (2021–2027) byly schváleny vládou v lednu 2022.

Národní plány povodí stanovují cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů; cíle ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha; cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb a cíle pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.

Národní plány povodí dále obsahují souhrny programů opatření k dosažení uvedených cílů a stanovují strategii jejich financování. Základní obsah národního plánu povodí stanovuje vyhláška č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik.⁵

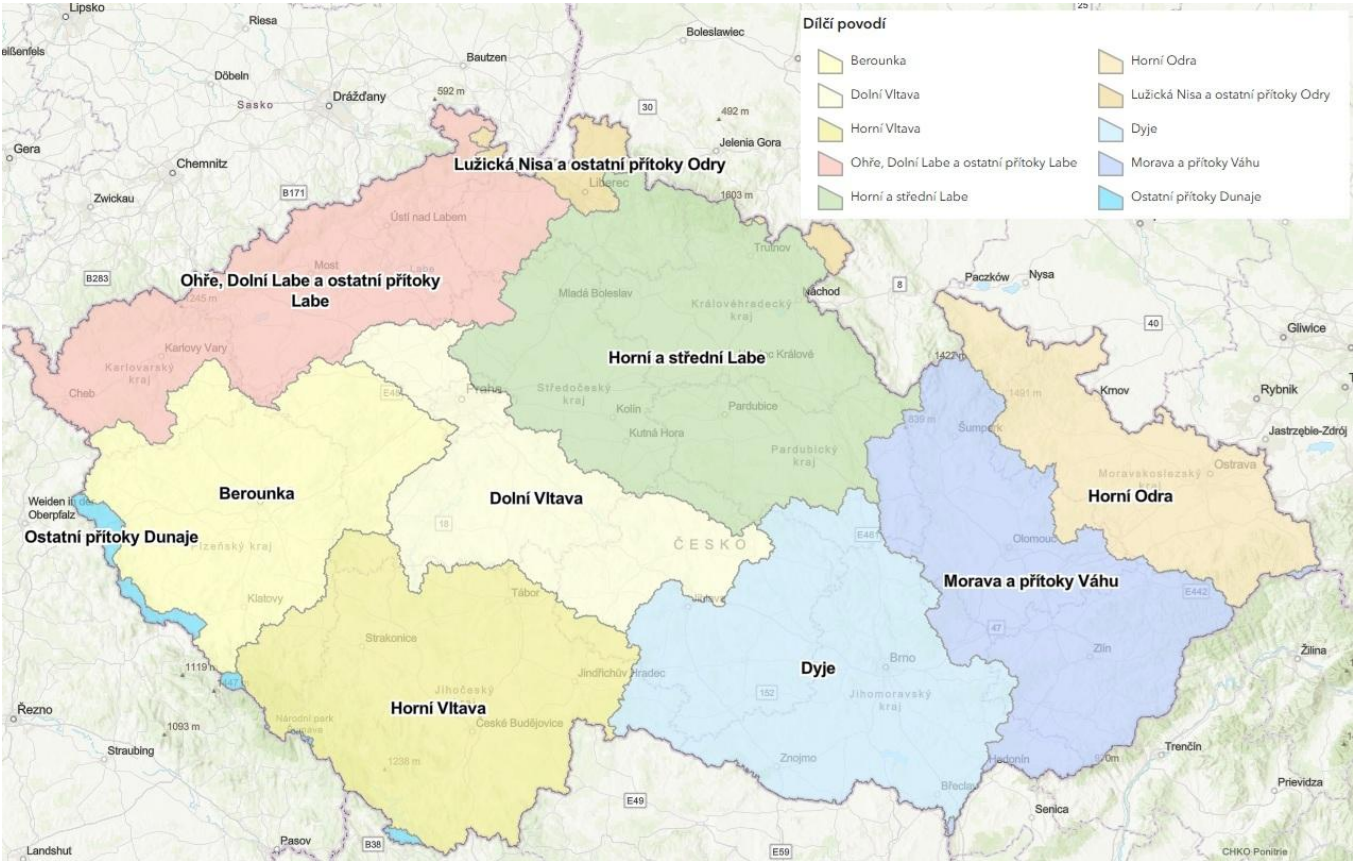
Národní plány povodí doplňuje deset plánů dílčích povodí:

- **Národní plán povodí Labe** je doplněn 5 plány dílčích povodí, a to pro dílčí povodí Horního a středního Labe, dílčí povodí Horní Vltavy, dílčí povodí Berounky, dílčí povodí Dolní Vltavy a dílčí povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe.

⁵ Národní plány povodí pro období 2021–2027 byly ještě zpracovány dle „staré“ vyhlášky č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, ve znění pozdějších předpisů, která byla zrušena a nahrazena vyhláškou č. 50/2023 Sb. až k 1. 3. 2023.

- **Národní plán povodí Odry** je doplněn 2 plány dílčích povodí, a to pro dílčí povodí Horní Odry a dílčí povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry.
- **Národní plán povodí Dunaje** je doplněn 3 plány dílčích povodí, a to pro dílčí povodí Moravy a přítoků Váhu, dílčí povodí Dyje a dílčí povodí ostatních přítoků Dunaje.

Obr. 6.3: Mapa dílčích povodí České republiky

Zdroj: ISVS-VODA – Dílčí povodí [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://www.voda.gov.cz/?page=dilci-povodi-mapa>>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

Území České republiky je také členěno na povodí dle působnosti **státních podniků Povodí** jakožto správců vodních toků. Předmětem jejich správy jsou vodní toky, které se dle vodního zákona dělí na významné vodní toky⁶ (cca 16,4 tis. km) a drobné vodní toky (cca 83 tis. km). 5 státních podniků Povodí: **Povodí Vltavy, Povodí Labe, Povodí Ohře, Povodí Moravy a Povodí Odry**, spravuje všechny významné vodní toky a asi polovinu určených drobných vodních toků. Rozsah jejich územní působnosti je zachycen v tabulce 6.4 a graficky na obrázku 6.4.

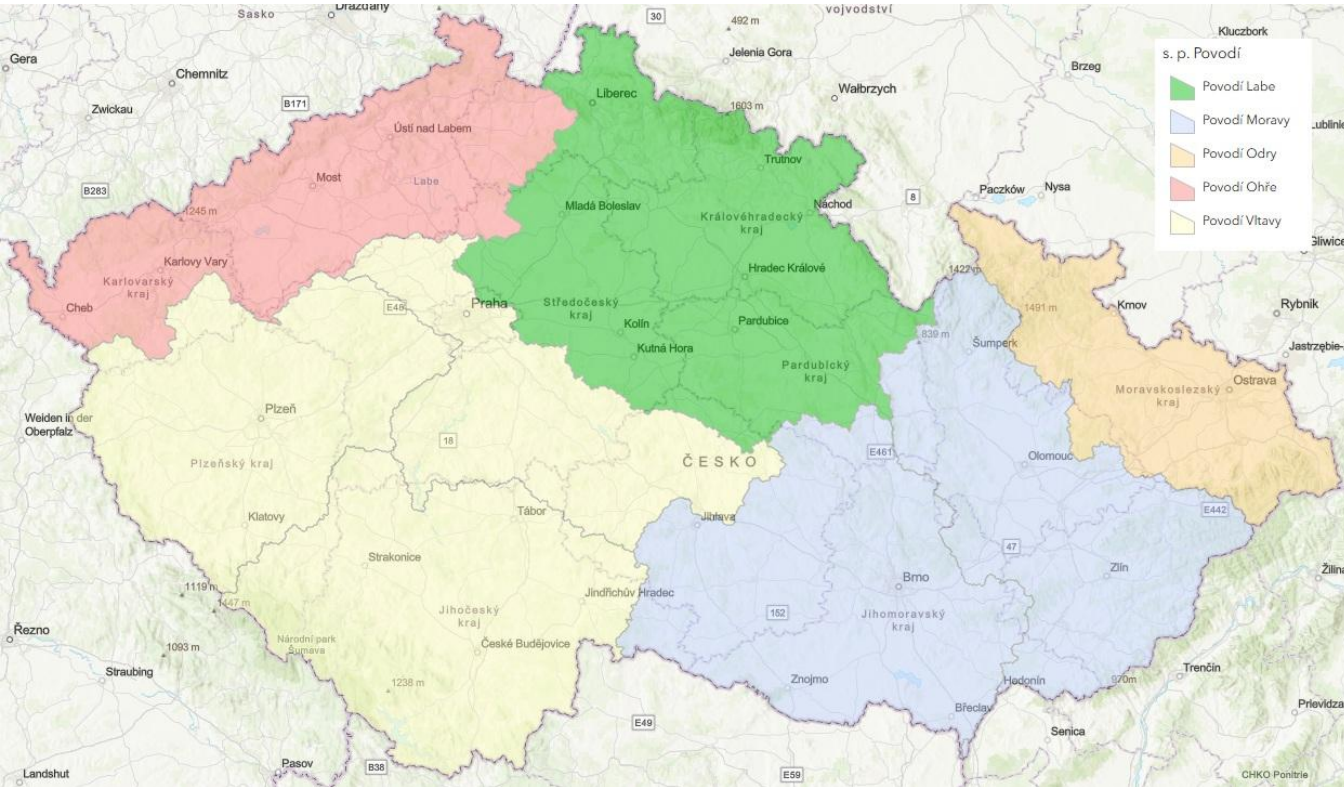
Dalším významným správcem drobných vodních toků je státní podnik Lesy České republiky (spravují cca 38 tis. km vodních toků). Mezi subjekty, které se podílejí na správě vodních toků, patří také Ministerstvo obrany (úřady vojenských újezdů), správy národních parků, obce a ostatní fyzické nebo právnické osoby.

Tab. 6.4: Státní podniky Povodí – délka spravovaných vodních toků a rozloha spravovaného povodí

Název	Délka spravovaných vodních toků cca (km)	%	Rozloha povodí cca (km2)	%
Povodí Vltavy, s. p.	22 000 (z toho cca 5 550 významných)	39,7	28 700	35,7
Povodí Labe, s. p.	10 300 (z toho cca 3 640 významných)	18,6	14 450	18,0
Povodí Ohře, s. p.	6 850 (z toho cca 2 400 významných)	12,4	10 000	12,4
Povodí Moravy, s. p.	12 500 (z toho cca 3 750 významných)	22,6	21 000	26,1
Povodí Odry, s. p.	3 700 (z toho cca 1 100 významných)	6,7	6 250	7,8
Celkem	55 350 (z toho cca 16 400 významných)	100,0	80 400	100,0

Zdroj: Stručně o vodě – Voda v ČR do kapsy [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2024 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/publikace/voda/strucne-o-vode/strucne-o-vode-2024>>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

Obr. 6.4: Územní působnost státních podniků Povodí

Zdroj: ISVS-VODA – Správcovství vodních toků [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://www.voda.gov.cz/?page=spravcovstvi-vodnich-toku-mapa>>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

⁶ Významné vodní toky jsou v ČR stanoveny Vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků. Seznam významných vodních toků, uvedený v příloze č. 1 vyhlášky aktuálně obsahuje celkem 819 vodních toků.

III. Závěrečný souhrn

Vodní režim a vodní hospodářství jsou významně ovlivněny přírodními jevy. Z tohoto důvodu není možné detailně předpovídat jejich dopady do území.

Z pohledu územního plánování je možné chápat limity vodního hospodářství a problémy vodního hospodářství v několika režimech:

1. Definované stabilizované: Území, která zaujímají vodní útvary podzemních a povrchových vod a stanovená ochranná pásma (dle zákona o vodách). Např. ochranná pásma vodních zdrojů (povrchových nebo podzemních) jsou stanovena na základě vodoprávního řízení a jsou tedy jasně definována. Další definovaná území jsou CHOPAV nebo ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů.

Definovaná mohou být také vodohospodářská zařízení a objekty jako vodní a suché nádrže, jezy, rybníky, ochranné hráze, vodovody, kanalizace a čistírny odpadních vod včetně navazujících a souvisejících technologických celků a jejich ochranná pásma.

2. Definované nestabilizované: Možnost proměny v čase i prostoru např. vlivem přírodních sil (povodně či jiného přírodního vlivu – živelné pohromy nebo přirozeného vývoje – renaturace nebo záměrné činnosti – revitalizace, např. koryt vodních toků). Údaje o území již stanované se mohou měnit v závislosti na aktuálním stavu morfoloických a hydrologických poměrů. Typicky může být např. po povodni nutné aktualizovat již stanovené záplavové území nebo trasy koryt vodních toků. Hydrologické poměry se v průběhu času mohou měnit a to např. vlivem změny hospodaření nebo vlivem nové zástavby, které vyvolají změnu odtokových poměrů. Podobně se mohou v čase měnit i morfoloické parametry vodních toků a údolních niv, například průběh koryt vodních toků. Změna rozsahu stanovené aktivní zóny záplavového území, změna rozsahu povodňového ohrožení a rizika nebo změna koryta vodního toku může mít podstatný vliv na územní plánování.

3. Nedefinované – plánované. Mezi tato vodohospodářská zařízení patří např. soubor území chráněných pro akumulaci povrchových vod (LAPV), jejichž přesné vymezení v prostoru zatím není stanoveno (budou předmětem projekčních záměrů). Je ovšem nanejvýš důležité chránit území pro budoucí výstavbu vodních nádrží, a to s ohledem na nutnost zajištění zásobování vodou, ať už pitnou nebo pro potřeby zemědělství a průmyslu. Tato území jsou definována tzv. obalovou čarou – maximálním rozsahem územně hájeného prostoru.

Předpokládá se vymezení území **protipovodňových opatření s plošným ovlivněním území podél toků**, která budou v případě potřeby plnit funkci protipovodňovou a také současně hospodářskou. Jedná se o poldry včetně výpustných zařízení, dále o přírodně utvářená území bez výpustných zařízení určená pro rozlivy pro zachycení povodňových průtoků. V současnosti se do územně plánovacích dokumentací zahrnují „přírodě blízká protipovodňová opatření“ jako veřejně prospěšné stavby a opatření.

V rámci aktivit, které směřují ke snížení rizika povodní a sucha, lze také zmínit aktivity, jejichž cílem je omezit plošné působení eroze. Jedná se o **protierozní opatření, která jsou navrhována zejména v rámci pozemkových úprav**. Opatření realizovaná na zemědělském půdním fondu (ZPF) jsou potřebná téměř na celém území ČR. Tato opatření, pokud jsou realizována na lokální úrovni, mohou svým významem nabýt nadmístního významu, jak v pozitivním, tak negativním smyslu. Důsledkem nesprávného obhospodařování ZPF jsou škody způsobené přívalovými srážkami.

V urbanizovaných územích je nutno řešit, pokud možno systémově, **problematiku vsakování srážkových vod**. Jedná se o problém vysokého podílu nepropustných ploch v urbanizovaných územích (až 70 %).

Na nepropustných plochách srážková voda nemůže přirozeně vsakovat do půdy a do horninového prostředí a následně se transformovat na podzemní vodu a rychle odtéká po povrchu, přičemž odtok z urbanizovaných území je ještě více urychlen stokovou sítí. Důsledkem jsou na jedné straně povodně na vodních tocích a jejich časté znečišťování spojené se znečištěním srážkového odtoku a s přepady z dešťových oddělovačů jednotné kanalizace, na druhé straně snižování objemu a hladiny podzemní vody, která hraje roli zejména v suchých obdobích roku. Rovněž výpar je v urbanizovaných územích oproti přirozeným podmínkám nižší, což vede ke změně mikroklimatu (nižší vlhkosti vzduchu) a vzniku tzv. tepelných ostrovů.

Náměty z hlediska územního plánování

V územním plánování, zejména v územně plánovací dokumentaci, je nutné respektovat limity, rezervy, opatření a omezení z hlediska vodního hospodářství definovaná jak v režimu stabilizovaném, tak i v režimu nestabilizovaném.

V územním plánování je třeba vymezit území pro protipovodňová opatření včetně opatření s plošným ovlivněním území podél vodních toků, která budou v případě potřeby plnit funkci protipovodňovou a také současně hospodářskou nebo ekosystémovou.

Pro území plánovaných vodohospodářských opatření a zařízení je nutné do budoucna zajistit územní ochranu, a to prostřednictvím Politiky územního rozvoje ČR, Územního rozvojového plánu ČR, zásad územního rozvoje jednotlivých krajů a územních plánů. Současně je třeba zohledňovat ostatní zájmy v území, od ochrany životního prostředí, přírody a krajiny a památek až po ochranu dopravní a technické infrastruktury a zástavby.

Důležitým úkolem územního plánování je zajistit územní podmínky pro realizaci protierozních opatření a opatření pro vsakování srážkových vod, a to zejména na úrovni obcí v územních plánech.

Významná protipovodňová opatření

Jednou z možností prevence před povodněmi a ochrany před následky povodní jsou suché nádrže. Jsou to území určená k řízeným rozlivům povodní na zemědělsky obhospodařovaných pozemcích, která slouží k ochraně zastavěného území obce, kraje nebo státu. V případě jejich využití při povodních se poškozeným poskytuje náhrada za škodu, vzniklou řízeným rozlivem povodní podle stanovených pravidel.

Území určená k řízeným rozlivům povodní vymezuje § 68 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů jako pozemky nezbytné pro vzdouvání, popřípadě akumulaci povrchových vod veřejně prospěšnými stavbami na ochranu před povodněmi, k nimž bylo omezeno vlastnické právo dohodou nebo postupem podle § 55a (tj. podle zákona o vyvlastnění).

Za škodu vzniklou řízeným rozlivem povodní na zemědělsky obhospodařovaných pozemcích v zátopách vybudovaných suchých nádrží náleží poškozenému náhrada podle nařízení vlády č. 203/2009 Sb., o postupu při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postupu při určení její výše v územích určených k řízeným rozlivům povodní. Pro účely uplatnění náhrady škody zveřejňuje Ministerstvo zemědělství podle § 1 odst. 2 uvedeného nařízení vlády data počátku a ukončení rozlivu vody v suchých nádržích.

Ze seznamu stávajících suchých nádrží, který jednou ročně od roku 2014 vydává MZe pro uplatňování náhrady škod, jsou vybrány jen významné, s plochou zátopového území nad 10 ha.

Je zřejmé, že ochrana území pro plánovaná vodohospodářská opatření a zařízení se střetává se zájmy ostatních rezortů, v nemalé míře s rezorty životního prostředí, dopravy a průmyslu a obchodu a dalších a také se zájmy zemědělství vč. lesnictví.

Záměry na provedení změn v území

Vzhledem k povaze problematiky jednotlivých témat této kapitoly, nevyplývají z jejich vyhodnocení konkrétní záměry na provedení změn v území, které by bylo možné přesně definovat a lokalizovat v území, s výjimkou záměrů LAPV, které jsou jako vodohospodářský záměr PÚR ČR uvedeny v samostatné části podkladů pro rozbor udržitelného rozvoje území. Stanovit lze také výše uvedené náměty z hlediska územně plánovací činnosti.

IV. Právní rámec, zákony a vyhlášky

- **Zákon č. 164/2001 Sb.**, o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon) – znění od 1. 7. 2025.
Zákon je v gesci Ministerstva zdravotnictví.
- **Zákon č. 254/2001 Sb.**, o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) – znění od 19. 8. 2025.
Zákon je v gesci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.
- **Zákon č. 283/2021 Sb.**, stavební zákon – znění od 1. 8. 2025.
Zákon je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj.
- **Nařízení vlády č. 10/1979 Sb.**, České socialistické republiky o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Brdy, Jablunkovsko, Krušné hory, Novohradské hory, Vsetínské vrchy a Žamberk-Králíky – znění od 1. 4. 1979.
Nařízení vlády je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Nařízení vlády č. 40/1978 Sb.**, České socialistické republiky o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jeseníky, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava a Žďárské vrchy – znění od 1. 1. 1979.
Nařízení vlády je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Nařízení vlády č. 85/1981 Sb.**, České socialistické republiky o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvalitár řeky Moravy – znění od 1. 1. 1982.
Nařízení vlády je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Nařízení vlády č. 203/2009 Sb.**, o postupu při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postupu při určení její výše v územích určených k řízeným rozlivům povodní – znění od 25. 6. 2009.
Nařízení vlády je v gesci Ministerstva zemědělství.
- **Nařízení vlády č. 262/2012 Sb.**, o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu – znění od 1. 7. 2024.
Nařízení vlády je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška č. 5/2011 Sb.**, o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod – znění od 1. 11. 2016.
Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška č. 24/2011 Sb.**, o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik – znění od 1. 11. 2016 do 28. 2. 2023. (Předpis je již zrušen a nahrazen vyhláškou č. 50/2023 Sb.)
Vyhláška je v gesci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.
- **Vyhláška č. 49/2011 Sb.**, o vymezení útvarů povrchových vod – znění od 1. 3. 2021.
Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška č. 50/2023 Sb.**, o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik – znění od 1. 3. 2023.
Vyhláška je v gesci Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.
- **Vyhláška č. 79/2018 Sb.**, o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace – znění od 1. 6. 2018.
Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí.

- **Vyhláška č. 157/2024 Sb.**, o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu – znění od 1. 7. 2024.
Vyhláška je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj.
- **Vyhláška č. 178/2012 Sb.**, kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků – znění od 1. 6. 2012.
Vyhláška je v gesci Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška č. 252/2013 Sb.**, o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy – znění od 1. 3. 2021.
Vyhláška je v gesci Ministerstva zemědělství.
- **Vyhláška č. 393/2010 Sb.**, o oblastech povodí – znění od 1. 1. 2011.
Vyhláška je v gesci Ministerstva zemědělství.
- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES** ze dne 23. října 2007, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (Povodňová směrnice).
- **Směrnice Rady 91/676/EHS** ze dne 12. prosince 1991, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (Nitrátová směrnice).
- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3019** ze dne 27. listopadu 2024 o čištění městských odpadních vod (přepracované znění).

V. Použité zdroje**Ostatní**

- CDS MŽP – Mapy povodňového nebezpečí, ohrožení a povodňových rizik [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://cds.mzp.cz/>>.
- Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství; Ministerstvo životního prostředí, 2020 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/ostatni/generel-uzemi-chranenych-pro-akumulaci-2>>.
- HEIS VÚV TGM – Chráněné oblasti přirozené akumulace vod [online]. Praha: VÚV TGM, v. v. i., 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://heis.vuv.cz/data/webmap/isapi.dll?map=isvs_chopav&lon=15.6662582&lat=49.5339554&scale=1935360>.
- Hydrogeologické rajony [online]. Praha: Česká geologická služba, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mapy.geology.cz/hydro_rajony/>.
- ISVS-VODA – Dílčí povodí [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://www.voda.gov.cz/?page=dilci-povodi-mapa>>.
- ISVS-VODA – Správcovství vodních toků [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <<https://www.voda.gov.cz/?page=spravcovstvi-vodnich-toku-mapa>>.
- Metodika tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik [online]. Brno: VÚV TGM, v. v. i., 2023 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/uap/povodnoveohrozeni/METODIKA_Mapy-rizik_Prilohy_2023-08-08.pdf>.
- Ministerstvo zdravotnictví České republiky – Český inspektorát lázní a zřídél [online]. Praha: MZ, 2025 [cit. 10.10.2023]. Dostupné z URL: <<https://mzd.gov.cz/category/agendy-ministerstva/cesky-inspektorat-lazni-a-zridel-cil/>>.

- Ministerstvo zemědělství [online]. Praha: MZe, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda>.
<<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod>>.
<<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/spravci-vodnich-toku>>.
- Ministerstvo životního prostředí [online]. Praha: MŽP, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/voda/ochrana-vod/podzemni-vody/vymezeni-hydrogeologickych-rajonu-a-utvaru-podzemnich-vod>.
<<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/voda/ochrana-vod/podzemni-vody>>.
<<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/voda/ochrana-pred-povodnemi/systematicka-prevence/zaplavova-uzemi>>.
- Nitrátová směrnice – Rozloha zranitelných oblastí v ČR [online]. Praha: MZe, 2024 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/zivotni-prostredi/nitratova-smernice>.
- Povodňový informační systém [online]. Praha: MŽP, 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <http://povis.cz/html/index.html?aktuality.htm>.
- RSCN VÚV – Potenciál lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod v současných podmínkách a se zohledněním očekávaných změn klimatu [online]. Praha: VÚV TGM, v. v. i., 2025 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <http://rscn.vuv.cz/lapv/specmap/>.
- Stručně o vodě – Voda v ČR do kapsy [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2024 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/publikace/voda/strucne-o-vode/strucne-o-vode-2024>.
- Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2023 [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2024 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://eagri.cz/public/portal/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/modre-zpravy/modra-zprava-2022>.
- Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy [online]. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, 2013 [cit. 10.10.2025]. Dostupné z URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52013DC0249>.

VI. Použité zkratky

BPEJ	bonitovaná půdně ekologická jednotka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
LAPV	území chráněná pro akumulaci povrchových vod
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NV	nařízení vlády
POVIS	povodňový informační systém
PÚR ČR	Politika územního rozvoje ČR
ÚAP	územně analytické podklady
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚ	záplavové území

VII. Seznam grafických listů kapitoly 6

- 6.1 Záplavová území Q100
- 6.2 Oblasti povodňového ohrožení
- 6.3 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- 6.4 Zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod
- 6.5 Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (LAPV)
- 6.6 Přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod

VIII. Přílohy
Příloha 1: Seznam lokalit LAPV dle Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (2020)

Oblast povodí	Poř. č.	Název lokality	Vodní tok	Kategorie	Plocha povodí (km ²)	Plocha hladiny při v ₀ (ha)	Kraj
Labe	1	Babí	Babí potok	B	9,7	59,4	Královéhradecký
	2	Březi	Klejnárka	B	61,2	71,7	Středočeský
	3	Doubravčany	Výrovka	B	105,8	53,7	Středočeský
	4	Fořt	Čistá	B	30,2	134,4	Královéhradecký
	5	Hoříčka	Ležák	B	54,6	269,1	Pardubický
	6	Jangelec	Loučná	B	403,2	193,3	Pardubický
	7	Lukavice	Kněžná	B	16,0	69,5	Královéhradecký
	8	Ostružno	Doubrava	B	189,9	49,6	Vysočina
	9	Pěčín	Zdobnice	A	72,2	80,0	Královéhradecký
	10	Písečná	Potočnice	B	13,9	63,1	Pardubický
	11	Rychmburk	Krounka	B	65,0	79,1	Pardubický
	12	Spačice	Doubrava	B	200,2	44,8	Vysočina, Pardubický
	13	Tuchoraz	Šembera	B	27,4	88,4	Středočeský
	14	Žamberk	Rokytenka	B	27,6	190,0	Královéhradecký, Pardubický
Morava	15	Albrechtice	Moravská Sázava	A	33,5	73,6	Pardubický
	16	Batelov	Hraniční potok	A	26,2	39,5	Vysočina
	17	Bělkovice	Trusovický potok (Trusovka)	A	45,2	126,0	Olomoucký
	18	Blazice	Libosvárka	B	11,1	210,0	Zlínský
	19	Borovnice	Svratka	A	115,7	102,7	Vysočina, Pardubický
	20	Brodce	Brtnice	A	60,1	90,0	Vysočina
	21	Čučice	Oslava	A	791,0	254,7	Jihomoravský, Vysočina
	22	Dlouhá Loučka	Huntava	A	27,0	37,5	Moravskoslezský, Olomoucký
	23	Dolní Bolíkov	Bolíkovský potok	B	78,4	154,4	Jihočeský
	24	Hanušovice	Morava	A	217,2	533,9	Olomoucký
	25	Horní Kounice	Rokytná	B	423,6	97,4	Jihomoravský, Vysočina
	26	Hoštejn	Břežná	A	126,5	489,3	Pardubický, Olomoucký
	27	Chotěbudice	Želetavka	B	89,2	60,5	Vysočina, Jihočeský
	28	Kačenka	Jevišovka	B	119,0	21,0	Jihomoravský
	29	Kuřimské Jestřabí	Libochovka	B	144,9	87,6	Jihomoravský

Oblast povodí	Poř. č.	Název lokality	Vodní tok	Kategorie	Plocha povodí (km ²)	Plocha hladiny při v ₀ (ha)	Kraj
Morava	30	Otaslavice	Brodečka	B	74,0	101,8	Jihomoravský, Olomoucký
	31	Plaveč	Jeviškovka	B	289,3	79,5	Jihomoravský
	32	Podlesný mlýn	Velíčka	B	35,4	30,4	Olomoucký
	33	Radkovy	Dolnonětčický potok	B	33,8	117,3	Olomoucký
	34	Rajnochovice (Košovy)	Juhyně	A	19,3	90,7	Zlínský
	35	Rychtářov	Velká Haná	B	43,0	52,6	Jihomoravský
	36	Smilov	Lichnička	A	12,5	35,9	Olomoucký
	37	Střížov	Brtnice	A	122,0	50,0	Vysočina
	38	Šternberk	Sitka	B	57,8	64,8	Olomoucký
	39	Terezín	Trkmanka	B	84,2	316,3	Jihomoravský
	40	Úsobrno	Usobrnka	B	21,8	38,3	Jihomoravský, Olomoucký
	41	Vlachovice	Vlára	A	37,5	156,3	Zlínský
	42	Vosovec	Nedveka	B	35,0	63,0	Jihomoravský, Vysočina
	43	Vysočany	Želetavka	A	369,4	146,4	Jihomoravský, Vysočina, Jihočeský
	44	Želešice	Bobrava	B	137,2	79,6	Jihomoravský
Odra	45	Spálov	Odra	A	318,0	868,1	Moravskoslezský, Olomoucký
	46	Horní Lomná	Lomná	A	30,0	78,2	Moravskoslezský
	47	Spálené	Opavice	B	20,7	102,1	Moravskoslezský
	48	VN Rybník	Rybník	B	16,0	22,5	Moravskoslezský
	49	VN Stěbořice	Velká	B	21,2	20,3	Moravskoslezský
Ohře	50	Dvorečky	Libava	A	45,0	152,2	Karlovarský
	51	Hlubocká Pila	Liboc	A	49,3	77,5	Karlovarský
	52	Chaloupky	Rolava	A	20,1	193,0	Karlovarský
	53	Kryry	Podvinecký potok	B	85,6	73,4	Ústecký
	54	Mětikalov	Liboc	B	13,5	32,0	Karlovarský
	55	Poutnov	Teplá	A	91,4	123,4	Karlovarský
	56	Skřiváň	Skřiváň	B	22,3	35,9	Karlovarský
	57	Stříbrný potok	Stříbrný potok	A	7,2	16,3	Ústecký
	58	Tuřany	Šitbořský potok	B	33,7	143,3	Karlovarský
Vltava	59	Amerika	Klabava	A	69,7	206,4	Středočeský
	60	Bednárec	Žirovnice	B	120,0	87,9	Jihočeský
	61	Budislav	Černovický potok	B	88,5	126,6	Jihočeský

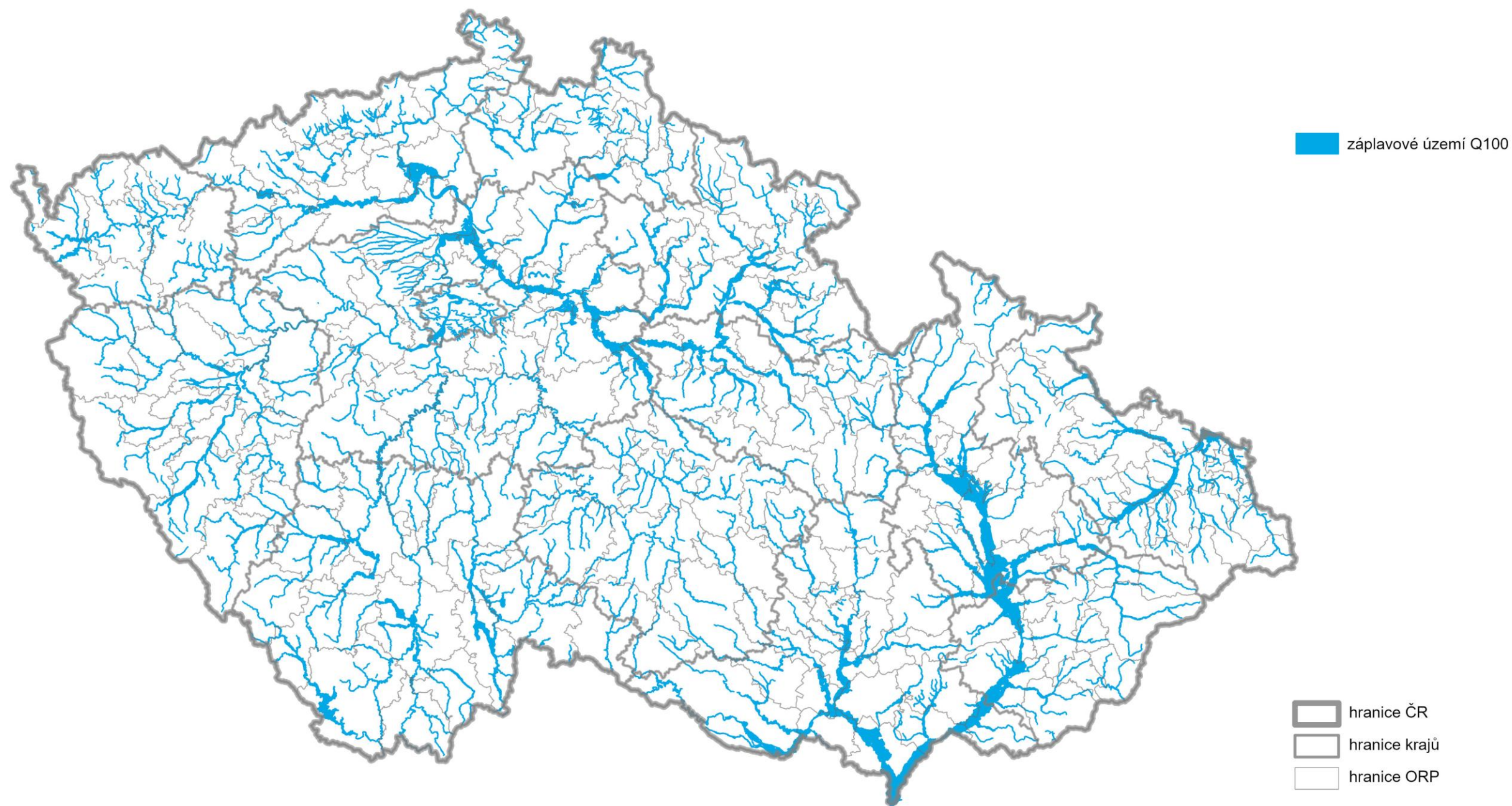
Oblast povodí	Poř. č.	Název lokality	Vodní tok	Kategorie	Plocha povodí (km ²)	Plocha hladiny při v ₀ (ha)	Kraj
Vltava	62	Čachrov	Ostružná	B	43,5	148,1	Plzeňský
	63	Hradiště	Černá	A	125,3	180,5	Jihočeský
	64	Hrachov I	Brzina	B	132,6	43,5	Středočeský
	65	Hrachov II	Brzina	B	115,5	77,3	Středočeský
	66	Hředle II	Stroupínský potok	B	106,4	65,7	Středočeský
	67	Chlum	Malše	A	454,7	167,0	Jihočeský
	68	Chumava	Chumava	B	77,9	90,4	Středočeský
	69	Javornice	Javornice	B	85,9	103,4	Plzeňský, Středočeský
	70	Kladruby	Úhlavka	A	277,3	305,5	Plzeňský
	71	Klanečná	Úsobský potok	B	52,5	128,9	Vysočina
	72	Kleštěnice	Jalový potok	B	32,1	62,3	Středočeský
	73	Kočov I	Mže	B	185,1	99,8	Plzeňský
	74	Kočov II	Sedlišťský potok	B	83,7	214,6	Plzeňský
	75	Myslín	Skalice	B	257,8	167,3	Jihočeský, Středočeský
	76	Nabdín	Bakovský potok	B	101,9	89,0	Středočeský
	77	Nihošovice	Peklov	B	61,7	75,8	Jihočeský
	78	Ondřejovice	Jelenka	B	60,3	170,8	Plzeňský
	79	Podolí	Mastník	B	70,7	85,9	Středočeský
	80	Strážiště	Střela	A	629,8	379,9	Plzeňský
	81	Stříbrné Hory	Borovský potok	B	70,0	127,3	Vysočina
	82	Šipín	Úterský potok	A	173,6	210,7	Plzeňský
	83	Větší Vltavice	Větší Vltavice	A	106,2	306,7	Jihočeský
	84	Štěpánov	Sázavka	B	67,3	235,7	Vysočina
	85	Všeruby	Třemošná	B	47,6	68,1	Plzeňský
	86	Zaječí	Nezdický potok	B	22,4	51,7	Plzeňský

Zdroj: Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území [online].

Praha: Ministerstvo zemědělství; Ministerstvo životního prostředí, 2020 [cit. 10.10.2025].

Dostupné z URL: <<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/ostatni/generel-uzemi-chranenych-pro-akumulaci-2>>.

Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2025.

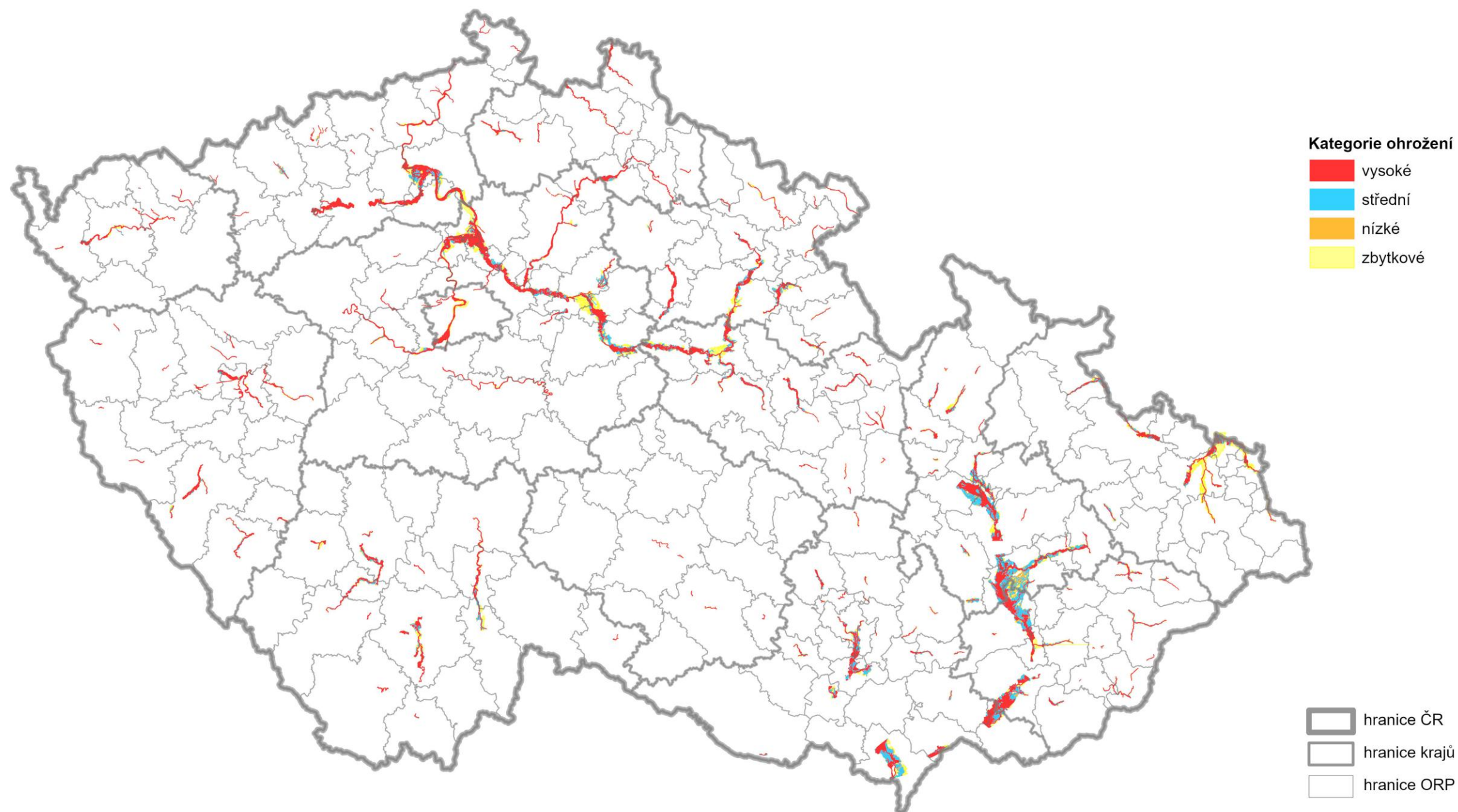
Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 6.1

Podkladová data: © VÚV TGM
Mapový podklad: © ČÚZK, 2025
Zpracování: © ÚÚR, 2025
Stav: 2024

Oblasti povodňového ohrožení

0 25 50 100 km

Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 6.2

Podkladová data: © VÚV TGM
Mapový podklad: © ČÚZK, 2025
Zpracování: © ÚÚR, 2025
Stav: 2022

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

0 25 50 100 km

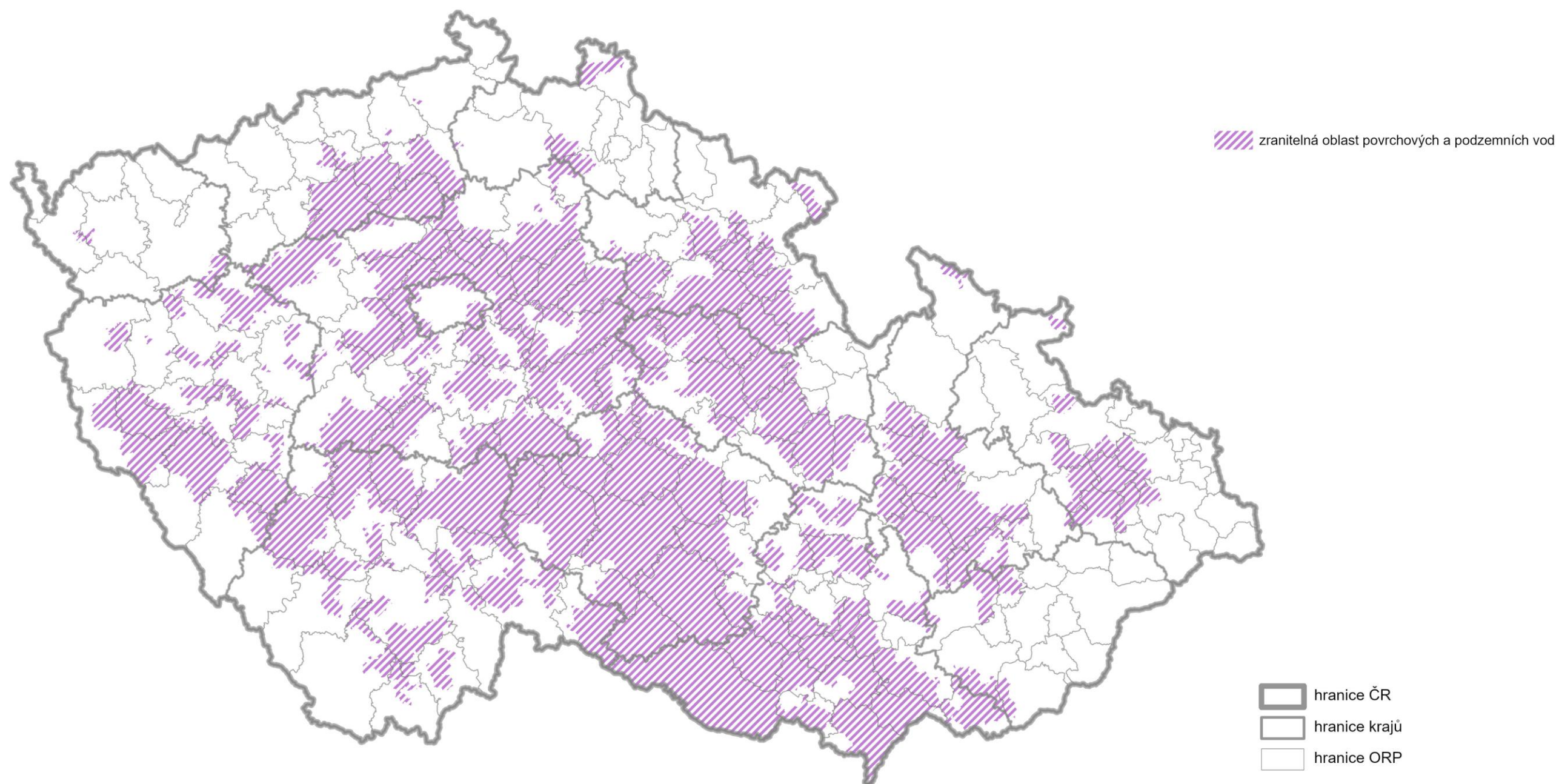
Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 6.3

Podkladová data: © VÚV TGM
Mapový podklad: © ČÚZK, 2025
Zpracování: © ÚÚR, 2025
Stav: 2025

Zranitelné oblasti povrchových a podzemních vod

Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 6.4

Podkladová data: © VÚV TGM
Mapový podklad: © ČÚZK, 2025
Zpracování: © ÚÚR, 2025
Stav: 2024

0 25 50 100 km

Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 6.5

Podkladová data: © MZe
Mapový podklad: © ČÚZK, 2025
Zpracování: © ÚÚR, 2025
Stav: 2020

